

Државната комисија за жалби по јавни набавки, врз основа на член 130 од Законот за јавните набавки, одлучувајќи по жалбата на жалителот „МАК АУТОСТАР“ ДООЕЛ Скопје изјавена преку полномошник адвокатско друштво Никола Додевски од Скопје, против отворање на понудите, во однос на пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените прашања или барања за појаснување или измени на тендерската документација, по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 09901/2020 за набавка на стоки - Теренски возила (РЕК Битола) на договорниот орган Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, врз основа на член 160 став (1) точка 3 и став (2), (3), (4), (5) и (6) од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ бр.24/2019), на 49^{-та} Седница одржана на ден 10.09.2020 година донесе:

РЕШЕНИЕ

1. Жалбата на жалителот „МАК АУТОСТАР“ ДООЕЛ Скопје изјавена преку полномошник адвокатско друштво Никола Додевски од Скопје, против отворање на понудите, во однос на пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените прашања или барања за појаснување или измени на тендерската документација, по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 09901/2020 за набавка на стоки - Теренски возила (РЕК Битола) на договорниот орган Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, **СЕ ОДБИВА ПОРАДИ НЕОСНОВАНОСТ.**

2. Решението на Државната комисија за жалби по јавни набавки е конечно по извршената достава.

3. Сите странки се должни да ја почитуваат и да ја спроведат конечната одлука на Државната комисија.

4. Договорниот орган е должен да постапи согласно со одлуката на Државната комисија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката, при што ги применува правното сфаќање и дадените забелешки на Државната комисија во одлуката.

Образложение

Договорниот орган, спровел постапка за јавна набавка по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 09901/2020 за набавка на стоки - Теренски

возила (РЕК Битола), за што претходно била донесена Одлука за јавна набавка од 07.07.2020 година. Постапката била објавена на ЕСЈН на Бирото за јавни набавки на 07.07.2020 година, како неделива постапка, а договорниот орган во тендерската документација и огласот предвидел дека како критериум за доделување на договор за јавна набавка ќе го користи критериумот економски најповолна понуда врз основа на цената, со спроведување на е-аукција. Од понудувачите било побарано да достават Изјава за сериозност и Гаранција за квалитетно извршување на договорот (15.00 %).

До крајниот рок за поднесување на понудите 12.08.2020 година, пристигнала вкупно 2 (две) понуда, за што бил составен Записник од отворањето на понудите од 13.08.2020 година.

Незадоволен од пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените барања за измени на тендерската документација, жалба во однос на отворање на понудите и во однос на пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените прашања или барања за појаснување или измени на тендерската документација до Државната комисија за жалби по јавни набавки поднесе економскиот оператор „МАК АУТОСТАР“ ДООЕЛ Скопје.

Постапувајќи по изјавената жалба, Државната комисија за жалби по јавни набавки изврши увид во досието на постапката на Електронскиот систем за јавни набавки и врз основа на член 160 став (1) точка 3 и став (2), (3), (4), (5) и (6) од Законот за јавните набавки најде:

Жалбата е дозволена , навремена и изјавена од овластен подносител.

Жалбата е неоснована.

Во жалбата жалителот наведува дека со цел разјаснување на фактичката состојба и правните прашања кои довеле до пропуштање на договорниот орган соодветно да одговори на навремените барања поднесени од страна на жалителот за измени на тендерската документација, а имајќи го предвид начелото на контрадикторност на жалбената постапка кое било предвидено во чл. 137 ст. 2 од Законот за јавните набавки, врз основа на чл. 162 од законот за јавни набавки жалителот барал Државната комисија за жалби по јавни набавки да одржи усна расправа на која на жалителот и неговиот полномошник ќе им се овозможело детално да ги изнесат и образложат

наводите изнесени во предметната жалба, се со цел донесување на правилна и законита одлука од страна на Државната комисија за жалби по јавни набавки. Впрочем жалителот навел дека контрадикторноста на жалбената постапка била предвидена и во чл. 6 од Европската конвенција за човекови права која што била составен дел на правниот поредок на РСМ и истата непосредно се применувала. Имено, жалителот потенцирал дека договорниот орган во предметната постапка правел повреда на одредбите на Законот за јавните набавки на начин што вршел намерна дискриминација на економските оператори и ја ограничувал пазарната конкуренција, а со цел фаворизирање на одреден економски оператор. Апсурдно било во постапка за јавна набавка во која што единствен критериум бил најниско понудената цена, договорниот орган да не прифател ниту едно од доставените барања од страна на жалителот за измена на тендерската документација, без притоа да навел соодветни аргументи заради кои не ги прифатил предлозите кои би имале влијание за зголемување на конкуренцијата помеѓу економските оператори во конкретната јавна набавка. Како резултат на незаконското постапување на договорниот орган, жалителот навел дека се оневозможувало добивање на пониска цена, а тоа доведувало кон оштетување на буџетот на државата. Имено, жалителот навел дека со неприфаќањето на ниту едно од барањата доставени од страна на жалителот кои што имале за цел зголемување на конкуренцијата помеѓу економските оператори што би довело до добивање на пониска цена во предметната јавна набавка, договорниот орган постапил спротивно на чл. 82 ст. 6 и чл. 82 ст. 8 од Законот за јавните набавки согласно кој и ги цитирал истите. Жалителот воедно навел дека како резултат на што договорниот орган сторил грубо кршење на одредбите од Законот за јавните набавки, и тоа сторил битни повреди на одредбите на постапката од чл. 141 ст. 2 т. 6 од Законот за јавните набавки на начин што поради неприфатените барања за измени на тендерската документација, тендерската документација не била во согласност со Законот за јавните набавки и доведувала до дискриминација на економските оператори меѓу кои и жалителот, како и ограничување на пазарната конкуренција. Жалителот навел дека доставил навремени барања за измена на техничката спецификација прилог кон тендерската документација во насока на зголемување на функционалноста на бараното возило и зголемување на конкуренцијата на пазарот и барал истите да бидат имплементирани во тендерската документација при што жалителот ќе бил во можност да достави понуда која што во целост ќе ги исполнувала бараните технички спецификации, а воедно ќе се добиела понуди со конкурентни пониски цени. Од страна на жалителот меѓу другите биле побарани измени и на следните ставки и тоа: „ 1. - Согласно техничка спецификација: МЕНУВАЧ - механички синхронизиран со сува спојка со мин. 6+1 брзини. - Барање за измена: МЕНУВАЧ - механички или автоматски со мин. 6 + 1 брзини. 2. -

Согласно техничка спецификација: Совозачката врата на камионот да има стакло и под ретровизорите за да се овозможи поголема прегледност. - Барање за измена: Да се избрише затоа што со ова барање се фаворизира конкретен производител на возило, а во реалноста нема никакви придобиаки од истото. Доколку не прифатите ова барање да се избрише, Ве молиме да ја направите следната измена: Совозачката врата на камионот да има стакло и под ретровизорите за да се овозможи поголема прегледност или еквивалентно решение кое овозможува зголемена прегледност на совозачката страна.“ Меѓутоа, жалителот навел дека од страна на договорниот ниту една од бараните измени доставени од страна на жалителот не биле прифатени со што била оневозможена поголема конкуренција на набавката, а со тоа и добивање пониска цена за предметната јавна набавка. Воедно, не само што ниту една од бараните измени не била прифатена, туку договорниот орган не дал ниту соодветни аргументи поради кои не ги прифатил горенаведените барања, иако тоа претставувало негова законска должност, туку единствено навел дека "по разгледување на поставените прашања, техничката комисија констатира дека барања се неосновани во поглед на зголемување на конкуренцијата кај ЕО, уште повеќе се ограничувачки. Иако такви се неприфатливи за техничката комисија, која е на став дека со оваа Техничка спецификација не се ограничува конкуренцијата, а е создадена согласно условите на експлоатација во ПЕ Рудници - Суводол и Брод Гнеотино. " Жалителот салал да нагласи дека, оваа констатација била паушална и истата била неточна со оглед дека не кореспондирала со фактичката состојба. Жалителот воедно навел дека со барањето за измена менувачот да бил механички или автоматски со мин. 6 + 1 брзини, наместо единствено механички не само што би се зголемила конкуренцијата, туку јасно било дека тоа не би влијаело врз функционалноста на возилата. Имено, жалителот навел дека во јавна набавка во која како единствен критериум била определена цената, договорниот орган бил должен да дозволи измена на спецификацијата и да дозволи механички или автоматски менувач, а не единствено механички, особено од причина што секој возач знаел дека во случај кога менувачот ги поседувал истите брзини, и тоа 6 за напред и 1 за назад, тоа во никој случај не влијаело врз управувањето на возилото од страна на операторот, туку напротив функционалноста би била во целост идентична, а цената за возилото имајќи ја предвид конкуренцијата би била пониска. Не само што функционалноста на менувачот би била идентична без разлика дали менувачот бил автоматски или механички, туку автоматскиот менувач воедно бил полесен за управување што била голема предност имајќи ги предвид условите каде се управувале предметните возила (во рудници при далеку потешки од идеални временски услови), управувањето било покомфорно, безбедноста била поголема, поголема јачина на моторот при исти карактеристики за разлика од механички менувач, менувањето на

брзини се правело при идеално оптеретување (вртежи), современа технологија која се повеќе била користена во пракса, автоматскиот менувач бил поеколошки со оглед дека возилата со автоматски менувач имале подобро согорување на гориво, како и голем број на производители од ваков тип на возила користеле автоматски менувач. Воедно жалителот потенцирал дека, од страна на договорниот орган не бил понуден ниту еден аргумент поради кој што не била прифатена оваа измена, а не ни можел да понуди со оглед дека таков аргумент не постоел, туку овој услов бил предвиден единствено за прилагодување на техничките спецификации со цел ограничување на конкуренцијата. Воедно, жалителот навел дека и со барањето да се избришел условот "Совозачката врата на камионот да има стакло и под ретровизорите за да се овозможи поголема прегледност", а доколку пак не се прифатело барањето да се избрише, да се направела измена на овој услов на начин што совозачката врата на камионот да имала стакло и под ретровизорите за да се овозможела поголема прегледност или еквивалентно решение кое овозможувало зголемена прегледност на совозачката страна, би се овозможило зголемување на конкуренцијата, добивање пониска цена и тоа не би влијаело на било каков начин на перформансите на возилата, што значело возилата на идентичен начин би ја извршување намената за која што биле предвидени. Имено, жалителот барал овој услов да се избрише или пак да се дозволи еквивалентно решение кое што во целост би го задоволувало условот да се овозможи поголема прегледност на совозачката страна, тоа значело дека договорниот орган бил должен да ја прифати оваа измена, и во најмала рака да прифати еквивалентно решение со оглед дека условот би бил задоволен, а при тоа би се зголемила конкуренцијата и цената би била пониска. Воедно, жалителот навел дека од страна на договорниот орган и во овој случај не бил понуден ниту еден основан аргумент зошто оваа измена не била прифатена, а имајќи предвид дека овој услов во комбинација со сите други услови ја намалувал конкуренцијата (тоа било случај и со жалителот) и при тоа не се дозволувало еквивалентно решение кое што во целост би ја задоволрила целта поради кој бил предвиден овој услов јасно било дека со неприфаќањето на измената и не давањето образложение зошто истата не била прифатена конкуренцијата дополнително се ограничувала и жалителот неосновано се спречувал да учествува на конкретната јавна набавка. Воедно жалителот нагласил дека не само што договорниот орган не ги прифатил горенаведените барања за измени на техничката спецификација доставени од страна на жалителот, туку истиот неточно и неосновано на стр. 3 од Одговорите со арх. бр. 02-4221/1 од 31.07.2020 година неточно и неосновано наведува дека брендот Mercedes ги задоволува минимално бараните карактеристики. Имено, жалителот напоменува дека генерален застапник на брендот Mercedes бил жалителот и имајќи ги предвид наводите во предметната жалба јасно било

дека брендот Mercedes не ги исполнувал минимално бараните технички карактеристики, туку напротив жалителот поднел барања за измени на техничката спецификација со цел истиот да не бил дискриминиран како економски оператор и да можел да учествува со понуда во конкретната јавна набавка. Воедно, од барањата за измени на техничката спецификација доставени и од страна на останатите економски оператори само се потврдувал фактот дека со неприфаќањето на дел од измените на техничката спецификација договорниот орган ги спречувал сите економски оператори да имаат еднаков пристап на учество во јавната набавка со што спротивно на Законот за јавни набавки ја ограничува пазарната конкуренција. Имено жалителот навел дека правото на прашања, предлози за измена на тендерската документација итн, биле механизми што законодавецот ги предвидел да сите економски оператори имале ист третман, но договорниот орган со одбивањето на сите барања за измени доставени од страна на жалителот, и тоа без било какво образложение и давање на соодветни аргументи, единствено ја ограничува конкуренцијата со краен резултат фаворизирање на одредени економски оператори и добивање на повисока цена. Воедно, жалителот напоменува дека една од темелните вредности на нивниот устав била слободата на пазарот и претприемништвото. Слобода која требала да овозможи справување со конкурентскиот притисок и пазарните сили, дури и во трката за јавните пари при јавните набавки. Законитата постапка при нивното доделување требала да биде гарант на компетитивниот дух во оштеството, како и гарант за успешно функционирање на слободната и фер конкуренција. Постапка за која што бил нужен екстремно висок степен на совесност и чесност од учесниците во истата. Имајќи предвид дека преку јавните набавки се трошеле јавни пари, пари од граѓаните и од фирмите преку даноци и други јавни давачки, се наметнувала потребата за нивно законско, транспарентно, јасно, јавно и одговорно спроведување. Жалителот навел дека јасно произлегувало дека договорниот орган постапил спротивно на чл. 82 ст. 6 од Законот за јавните набавки, како и спротивно на чл. 82 ст. 8 од Законот за јавните набавки, а како резултат на што сторил грубо кршење на одредбите од Законот за јавните набавки, и тоа сторил битни повреди на одредбите на постапката од чл. 141 ст. 2 т. 6 од Законот за јавните набавки. Со оглед на се горенаведено, а имајќи ги предвид законските одредби, како и востановената пракса во постапките за јавни набавки, жалителот предложил Државната комисија за жалби по јавни набавки да постапи согласно горенаведеното и да ја поништи предметната постапка за јавна набавка. Воедно жалителот навел дека во случајот биле исполнети и условите за уважување на предлогот за одредување на времена мерка со кој ќе се забранело на договорниот орган да донесе Одлука за избор на најповолна понуда. Ова било така од причина што со донесувањето на времена мерка не се нанесувало штета на договорниот орган,

туку напротив се штител јавниот интерес особено во услови на нарушени принципи од чл. 3 од Законот за јавните набавки според кој требало да се обезбедува економичност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност и еднаков третман на економските оператори. Врз основа на се од погоре наведеното, жалителот и предложил на Државната комисија за жалби по јавни набавки да донесе Решение со кое што во целост ќе ја усвои жалбата, ќе ја поништи предметната постапка за јавна набавка, како и ќе го задолжи договорниот орган да му ги надомести на жалителот трошоците на жалбената постапка.

Во одговорот на жалбата договорниот орган навел дека Комисијата за јавни набавки ја разгледала жалбата од жалителот и утврдела дека истата била неоснована. Договорниот орган навел дека постапил согласно член 81 од Законот за јавни набавки и во тендерската документација ги навел барањата, условите, критериумите и други неопходни информации со што му обезбедил на економските оператори, целосни дочки и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапката за јавна набавка. Согласно член 82 од ЗЈН кој се однесувал на техничката спецификација предметот на набавката бил опишан на јасен, недвосмислен и целосен и неутрален начин, со што се обезбедувала споредливост на понудите во поглед на условите и барањата утврдени од Договорниот орган. Во техничката спецификација договорниот орган точно и прецизно ги навел потребните услови и барања потребни за реализација на предметната набавка, кои сите економски оператори требало да ги исполнат. Исто така договорниот орган навел дека постапил согласно член 81 став 4 и 5, односно навремено одговорил на прашањата поставени од страна на жалителот, делумно ги прифатил забелешките дадени во поставените прашања и направил соодверни измени во техничката и тендерската документација. Врз основа на добиениот документ за жалба од жалителот против пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените барања за измени на тендерската документација, техничката комисија го дала следниот одговор: „Во 45 годишното работење на комбинатот во чии склоп е и Рудникот Суводол и Брод Гнеотино, превозот на работниците се врши со возила кои треба да имаат голема проодност на терен во руднички услови 24/7. Со оглед на движењето на површинскиот коп при експлоатација на руда и се понепредвидливи атмосферски влијанија со екстреман карактер во последниве години, техничката спецификација е направена како сублимат на сите фактори, од работниците кои се директно вклучени во работниот процес т.е. возачи, техничари, сообраќајни и машински инженери кои со оваа проблематика работат долго време, голем дел и преку 30 години и се вклучени 24/7. Во овој период се користени возила од повеќе производители и заклучок на претходно споменатите работници е дека возилата треба да поседуваат

збир на одредени докажани едноставни технички решенија од различни производители и електроника во најмала можна мера (освен каде сме обврзани со закон т.е. кај емисија на издувни гасови знаеме дека современите се поврзани со електроника). Така да техничката спецификација е исклучиво направена како резултат на долгогодишно искуство и собрани информации и технички решенија од разни производители што нас ни е потреба која ни користи и ни го олеснува извршувањето на секојдневните работни обврски, кои во најголем дел се извршуваат екстремни услови на експлоатација. За конкретното прашање за дополнување на тех. спецификација со автоматскиот менувач, истото не е прифатено од причина што Е.О. знае дека секој автоматски менувач е контролиран и работи преку електронска единица, која е зависна од повеќе ел. давачи на информации и од наше искуство во овие претходно споменати услови на експлоатација, ни предизвикува повеќе проблеми отколку олеснување на работата. Ова би било прифатливо доколку се работи за возила кои ќе сообраќаат по тврди патишта и во нормални услови, што овде не е случај. Исто и самите ЕО знаат дека автоматските менувачи како техничко решение се доста поскапи од механичките менувачи и никако не може да се кажува за поефтини понуди. За прашањето за совозачката врата да има стакло под ретровизорите е барано како досега докажано добро решение, кое ја зголемува прегледноста, повторно од работниците претходно спомнати, а никако да ограничимо конкуренција или сл. Бараното да се избрише или да се дополни со еквивалент на стаклена површина низ која се гледа зад некоја бариера во случајот совозачка врата би била или со камери или со склоп на огледала што во овие услови на експлоатација кои споменавме се екстремни (видливост до 1-2 м, кал, прашина и сл.) би биле нефункционални и доста поскапи како изведба. Со ова сакаме да кажеме дека со нашето искуство во работата, техничката спецификација е направена да ни се овозможи полесно работење и навремено извршување на работните задачи, а никако да се ограничи некој ЕО или да се фаворизира некој производител. Додека секое одовлекување на набавка на нови возила кои би ги замениле веќе дотраените возила само ни ја отежнува ситуацијата, предизвикува и застои во работата кои како последица во низа предизвикуваат и други проблеми и застои. Затоа сме на став дека не е направена никаква повреда во однос на конкуренцијата, а за тоа доказ се и неколкуте барања кои се прифатени од наша страна како рационални, а набавката и потрошените средства би биле основани.“

Државната комисија за жалби по јавни набавки постапувајќи согласно член 141 од Законот за јавните набавки, а врз основа на сите докази од предметот за спроведената постапка за доделување договор за јавна набавка, утврди дека жалбата на жалителот е МАК АУТОСТАР“ ДООЕЛ Скопје е неоснована.

Државната комисија за жалби по јавни набавки со увид во документацијата од предметот, постапувајќи по жалбените наводи како и по службена должност согласно член 141 од Законот за јавните набавки, ги смета за неосновани жалбените наводи според кои договорниот орган сторил повреди на Законот за јавните набавки, во однос на отворање на понудите и во однос на пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените прашања или барања за појаснување или измени на тендерската документација.

Имено, Државната комисија од увидот во ЕСЈН, утврди дека договорниот орган одговорил на сите поставени прашања од страна на жалителот, на јасен и прецизен начин, и согласно доставените одговори Државната комисија смета дека договорниот орган доволно ја објаснил содржината на тендерската документација, за која во одреден дел немало потреба да се направи измена. Имено, Државната комисија од увидот во ЕСЈН утврди дека и дел од барањата на економските оператори се прифатени и за истото се направени 2 (две) измени на тендерската документација

Воедно, Државната комисија е на став дека при дефинирање на карактеристиките на предметот на јавна набавка, опишан во техничката спецификација, договорниот орган сите барања ги навел според своите потреби и истите ги дефинирал според минималните и максималните барања на договорниот орган, со што во целост е согласно Законот за јавните набавки.

Имено, Државната комисија сака да му посочи на жалителот во однос на жалбените наводи кои се однесуваат на содржината на изработената тендерска документација, дека истите се задоцнети, а согласно член 143 став 2 од Законот за јавните набавки, жалителот кој пропуштил да изјави жалба во однос на одредбите од став (1) точките 1, 2 и 3 на овој член, нема право на жалба во подоцнежната фаза на постапката за истиот основ.

Согласно горенаведеното Државната комисија го прифати одговорот на договорниот орган во однос на изработената техничката спецификација на тендерската документација, изготвени по Оглас за јавна набавка со отворена постапка бр. 09901/2020 за набавка на стоки - Теренски возила (РЕК Битола) на договорниот орган Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, и му предлага на договорниот орган да продолжи со спроведување на постапката.

Воедно, Државната комисија не го прифати барањето за одржување на усна расправа, од причина што постојат доволно докази за одлучување по предметот.

Во однос на барањето за временна мерка, Државната комисија донесе Заклучок по истото.

Согласно со член 2 точка 10 од Законот за јавните набавки: „10. „Тендерска документација“ е секој документ изработен од страна на договорниот орган или на кој упатува договорниот орган, а со кој се опишуваат или се утврдуваат елементите на одредена набавка или постапка, вклучувајќи го и огласот за јавна набавка, претходното информативно известување или периодичното индикативно известување кое се користи како замена за оглас за јавна набавка, техничките спецификации, описната документација, предложените услови на договорот, обрасците што ги пополнуваат кандидатите или понудувачите, информациите за општоприменливите прописи и сета дополнителна документација;

Согласно со член 3 од Законот за јавните набавки : „Начела на кои се темелат јавните набавки: (1) Уредувањето, развојот на системот на јавни набавки и неговото спроведување се темелат врз начелата на слободно движење на стоките, слобода за основање, слобода за обезбедување услуги, како и начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност, еднаков третман на економските оператори и сразмерност. (2) При спроведувањето на јавните набавки договорниот орган е должен да ги почитува обврските за заштита на животната средина, социјалната политика и за заштита на трудот кои произлегуваат од прописите во Република Македонија, колективните договори и од меѓународните договори и конвенции ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија.“

Согласно со член 81 од Законот за јавните набавки: „Тендерска документација (1) Договорниот орган во тендерската документација ги наведува барањата, условите, критериумите и други неопходни информации, со цел да му обезбеди на економскиот оператор целосни, точни и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапката за јавна набавка. (2) Тендерската документација, во зависност од видот на постапката, особено содржи: - општи информации во врска со договорниот орган, - упатства во врска со законските рокови и неопходните услови за учество, - минималните критериуми за утврдување способност и документација што треба да ја поднесат понудувачите или кандидатите за да го докажат

исполнувањето на критериумите за утврдување способност, - технички спецификации или во случај на примена на конкурентен дијалог, постапки со преговарање и партнерство за иновации, описна документација, - упатства во врска со изработка и поднесување на техничката и финансиската понуда, - детална и целосна информација во врска со критериумите за избор на најповолна понуда, - упатства во врска со правната заштита во постапка за јавна набавка и - информации во врска со задолжителните одредби од договорот за јавна набавка. (3) По исклучок од ставот (2) на овој член, кај набавките од мала вредност со објавување оглас, договорниот орган изготвува поедноставена тендерската документација која особено содржи инструкции за поднесување на понудата и технички спецификации, додека при користење на електронскиот пазар на набавки од мала вредност само краток опис на предметот на набавка. (4) Договорниот орган е должен да одговори на сите прашања или барања за појаснување или измени кои економските оператори можат да ги постават во врска со тендерската документација, под услов истите да бидат поднесени најмалку осум дена пред крајниот рок за поднесување понуди или пријави за учество, односно шест дена кај поедноставената отворена постапка и четири дена кај набавката од мала вредност со објавување оглас. (5) Договорниот орган може, во роковите од ставот (6) на овој член, по свое наоѓање или врз основа на поднесените прашања или барања од економските оператори, да ја измени или дополни тендерската документација. (6) Одговорите, како и измените и дополнувањата на тендерската документација, договорниот орган без надоместок и во најкус можен рок ги прави достапни на ист начин како што ја направил достапна тендерската документација, но не подоцна од шест дена од крајниот рок за поднесување на понудите или пријавите за учество, односно четири дена кај поедноставената отворена постапка и два дена кај набавката од мала вредност со објавување оглас. (7) Договорниот орган може да одреди во тендерската документација дали ќе бара пренос на правата од интелектуална сопственост.“.

Согласно со член 82 од Законот за јавните набавки: „(1) Предметот на набавка се опишува на јасен, недвосмислен, целосен и неутрален начин кој ќе обезбеди споредливост на понудите во поглед на условите и барањата утврдени од договорниот орган. (2) Описот на предметот на набавка содржи технички спецификации и ако е потребно, се дополнува со нацрти, проектна документација, цртежи, модели и слично. (3) Техничките спецификации се утврдуваат во тендерската документација. (4) Со техничките спецификации се дефинираат потребните карактеристики на стоките, услугите или работите. Овие карактеристики може да се однесуваат и на одреден процес или метод на производство или обезбедување на бараните стоки, услуги или работи, или на одреден процес од друга фаза во нивниот животен век, дури и доколку таквите

фактори не се составен дел од нивната материјална содржина, под услов карактеристиките да се поврзани со предметот на набавка како и да бидат сразмерни со вредноста и целите на набавката. (5) Кај набавките што ќе се користат од страна на физички лица, како од пошироката јавност така и од вработените на договорниот орган, договорниот орган при подготовка на техничките спецификации ги зема предвид критериумите за пристапност за лица со хендикеп или спецификациите ги составува според начелото на достапност за сите корисници, освен во соодветно оправдани случаи. (6) Техничките спецификации мора да им обезбедат на сите економски оператори еднаков пристап до постапката за јавна набавка и не смеат неоправдано да ја попречуваат пазарната конкуренција во јавните набавки. (7) Техничките спецификации може да се одредат на еден од следниве начини: а) во смисла на условите за извршување или функционални карактеристики, вклучувајќи услови за заштита на животната средина, под услов тие параметри да бидат опишани доволно прецизно за да им се овозможи на понудувачите точно да го разберат предметот на набавка и договорниот орган да изврши избор на најповолна понуда; б) со упатување, како правило, според следниов редослед: примена на македонски стандарди кои се во согласност со европските стандарди, европските технички одобренија, заедничките технички спецификации што се користат во Европската Унија, меѓународните стандарди или други технички упатувања воведени од страна на европски органи за стандардизација. Доколку истите не се пропишани, техничките спецификации се дефинираат со упатување кон македонските стандарди, националните технички одобренија или националните технички спецификации кои се однесуваат на користењето на стоките, идејното решение или изведувањето на работите. Секое упатување треба да биде проследено со зборовите: „или еквивалентно“; в) во однос на условите за извршување или функционални карактеристики од точката а) на овој став, со упатување на стандардите, техничките одобрувања, заедничките технички спецификации од точката б) на овој став, како можен начин на исполнување на карактеристиките или барањата за функционалност или г) со повикување на техничките спецификации од точката б) на овој став за одредени карактеристики и со повикување на условите за извршување или функционални карактеристики од точката а) на овој став за други карактеристики. (8) Договорниот орган не смее да дефинира технички спецификации кои упатуваат на конкретно производство, изведба, определен процес или трговски марки, патенти, видови или специфично потекло на стоки со цел фаворизирање или елиминирање определени економски оператори или определени стоки. (9) По исклучок од ставот (8) на овој член, таквото упатување е дозволено само во исклучителен случај кога не е можно да се даде доволно прецизен опис на предметот на договорот за сите заинтересирани страни

согласно со одредбите од овој член и треба да е придружено со зборовите „или еквивалентно“. (10) Кога договорниот орган ги утврдува техничките спецификации согласно со став (7) точка (а) на овој член, не смее да одбие понуда за стоки, услуги или работи која е во согласност со македонски стандард кој пак е во согласност со европски стандард, европско техничко одобрение, заедничка техничка спецификација што се користи во Европската унија, меѓународен стандард или технички референтни системи воспоставени од страна на европски тела за стандардизација, доколку спецификациите одредени во овој стандард, одобрение, заедничка техничка спецификација, меѓународен стандард или технички референтен систем се однесуваат на условите за извршување или функционални карактеристики, кои во постапката за јавна набавка ги одредил договорниот орган. (11) Понудувачот во својата понуда мора со сите соодветни средства, вклучувајќи ги и оние од членот 84 од овој закон, да докаже дека стоките, услугите или работите што се во согласност со стандардот ги исполнуваат условите за извршување или функционални карактеристики одредени од страна на договорниот орган “.

Со оглед на фактот што жалителот не успеал во жалбената постапка, трошоците на постапката за правна заштита нема да му бидат вратени, согласно со член 166 став (2) од Законот за јавните набавки.

Со оглед на сè наведено, Државната комисија за жалби по јавни набавки одлучи како во диспозитивот на решението.

Упатство за правно средство: Согласно член 170 од Законот за јавните набавки и член 26 од Законот за управните спорови, против ова решение незадоволната странка може да поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 од денот на приемот на решението.

Бр. 09-776/7
10.09.2020 год.
С к о п ј е

**ПРЕТСЕДАТЕЛ,
Кирил Каранфилов**

Доставено до:

- Архива,
- „МАК АУТОСТАР“ ДООЕЛ Скопје
- Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје